

Крути! Крути! Час розплати близько, вже червоний ворог кари жде. Крути! Крути! Вічне бойовисько за майбутній, за світліший день. Богдан-Ігор АНТОНІЧ.

Не окови рабства, а ланцюг єдності

Звернення Володимира Зеленського з нагоди Дня Соборності України

Рівно 105 років тому саме тут, на Софійській площі в Києві, були проголошені такі рядки: «Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які умирали кращі сини України. Однини вєдино зливаються століттями одірвані одна від одної частини єдиної України».

Це слова з Акта злуки, який об'єднав українські землі по обидва береги Дніпра в єдину державу. І з цієї нагоди сьогодні ми відзначаємо День Соборності України.

Щороку 22 січня ми завжди згадували про два ключові уроки тих часів, два дороговкази для всіх поколінь української нації: щоб здобути власну державність — треба боротися, щоб її вберегти — потрібно єднатися. І настав день, коли всім нам випало довести: ці обидва уроки засвоєно. Всі українці знають цей день. Згадуючи його, можна не називати рік, достатньо числа й місяця. Це 24 лютого. Коли ми показали, що єдиність і самостійність України для нас справжні, а не декларативні цінності. І перше ми віддали свою державу, а з другого дня війни довели: відсіч повномасштабній агресії ворога дає повномасштабна єдність народу. Не символічно, не епізодично, не на словах, а на фронтах — на всіх напрямках бойових дій проти неволі. В усіх формах битви за збереження України. Соборної, самостійної, сильної. Віддаючи їй належне, починаючи

з 1990 року, українці створювали живі ланцюги єдності. Української єдності, що простається із заходу на схід. 24 лютого українці знову вважалися за один народ. Коли українці з Києва, Харкова, Львова, Одеси, Дніпра б'ються за українців на Донбасі й у Криму, на півдні й півночі. Коли українці із Закарпаття, Буковини й Галичини відкривають двері своїх домів і дають прихисток українцям із Маріуполя, Херсона, Запоріжжя. Українці й

українці, які воюють. Українці й українці, які працюють. Українці й українці, які допомагають. Українські матері й українські діти, які, втрапивши домівки, перебувають за кордоном і роблять свій внесок у спільний спротив, збирають і передають те, що необхідно тут. Коли українці з кожного регіону працюють для захисту кожного регіону. І для звільнення кожного куточка, що тимчасово окупований. Коли українці, що зараз там нас чекають і чують, продовжують бути українцями, продовжують спротив. І разом ми обов'язково зуміємо росію піти. І слова Акта злуки про об'єднання

3 перших уст

відірваних одна від одної частин України знову прозвучать. Стануть реальністю. Бо сьогодні кожен українець б'ється за кожного українця, доводячи: коли всі українці тримаються за руки, вони не піднімуть їх догори, аби задати.

Боремось усі. І сьогодні це стоується не тільки обох берегів Дніпра. Сьогодні соборність українців охоплює обидві пікули Землі, у кожному куточку якої 24 лютого пролунало: я — українець. І'm Ukrainian. Пролунало на всіх континентах, де живуть наші люди. Ті, що з початком повномасштабної війни, незалежно від місця проживання, народження, паспорта, ствердно сказали: «Я — українець». Довели справами. Наша багатомільйонна діаспора, наші лобісти інтереси України в усьому світі. Хто збирає, знаходить, пакує та передає все, що потрібно для перемоги. Всі, хто не забув власного коріння та не дає світу забути про Україну. Всі, у чій грудях тече українська кров і в чій пам'яті б'ється вільне серце. Українці за походженням, які давно довели, що є українцями за духом. І після багатьох років очікування вони нарешті мають стати українцями й за паспортом. На законодавчому рівні. Сьогодні я вношу у Верховну Раду України ключовий законопроект, який дасть змогу ухвалити комплексні зміни до законодавства та запровадити інститут множинного громадянства.

І дасть змогу мати наше громадянство всім етнічним українцям та їхнім нащадкам із різних країн світу. Звісно, окрім громадян країни-агресора.

Всі, хто в періоди різних хвиль еміграції вимушено залишив рідну землю, опинившись у Європі, США, Канаді, країнах Азії, Латинській Америці. Всі, хто допомагає нам попри

сотні й тисячі кілометрів від рідної землі.

Іноземні добровольці, які стали на захист України, усі, хто воює за свободу України як за рідну Батьківщину. Й Україна стане для них такою.

Для всіх, хто воює відчужено, що бути в Україні означає бути вдома. Не туристами, а громадянами. Великої, соборної, єдиної України.

За свободу якої ми боремось. Б'ємось за право бути українцями. І відповідне рішення — один з елементів такої свободи, одна з можливостей реалізації такого права. Права бути українцем.

Окрім цього, ми маємо сьогодні робити кроки не лише для зміцнення соборності України й нашого народу, а й дії задля соборності прав і свобод, правди про українців, правди про нас і правди про нашу історію.

Заради цієї мети сьогодні я підписав указ «Про історично населені українцями території Російської Федерації». Це повернення правди про історичне минуле заради українського майбутнього.

Дорогий народ! Навесні 2022 року я вперше побачив Бучу після окупації. І вперше одягнув футболку зі словами І'm Ukrainian. Я — українець! І завжди, а особливо тепер, слова «я — українець» мають особливе значення. Сьогодні вони сповнені мужності, гордістю й незламністю нашого народу. Боєм, який відчувають кожен українець і українка, та водночас силою, яка допомагає нам усе пройти. Все подолати. Все пережити. Знаючи й пам'ятаючи, що тільки сильні українці можуть стати єдиними. І тільки єдині українці можуть бути сильними.

Українці в усьому світі. Я — українець! І'm Ukrainian. З Днем Соборності, дорогої народі!

Слава українцям! Слава Україні!

Точка зору

вирішується. Не виключено, що гальмо створене штучно, що у постійних відтермінуваннях і незрозумілій метушні навколо цієї проблеми зацікавлені не лише радикальні конгресмени-республіканці, а й чиновники з адміністрації Байдена.

Але нашу країну та її Збройні сили заточанський конфлікт ставить у скрутне становище. Останні чверть мільярда доларів на придбання та передачу зброї Україні Пентагон витратив ще на початку січня. І тепер на «рашталіні» (засідання міністрів оборони відбулося 23 січня) розділять, як то кажуть, шкуру невбитого ведмедя. Найгірше те, що американські мільярди — не просто гроші. Це сигнал для союзників України, куди й в яких масштабах спрямовувати наші країни допомогу. І своєрідний сигнал агресору, що можна скористатися тимчасовою перевагою. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба сказав нещодавно, що це безпосередня зброта українці не задувають, а будувати, якщо треба, битися лопатами. Але Дмитро Іванович, м'яко кажучи, погарячував. Майже два роки зброю союзників на фронті застосовують, так би мовити, з коліс. Тільки по постачанню уповільнюється або тимчасово припиняється, ЗСУ втрачають можливість для маневру. Скажімо, на початку нинішнього тижня, як повідомили спостерігачі з Аналітичного центру американського інституту дослідження війни, на вулицях Авдіївки помічені російські танки. Кілька днів тому про відкрите пе-

ресування там техніки агресора не йшлося.

У зв'язку з відсутністю американських грошей загальмувався і процес виділення Україні грошей з Європи. Обіцяні Євросоюзом 50 мільярдів євро завдяки президенту Угорщини Орбану тепер будуть зібрані в одне ціле не Єврокомісією, а частинами кожної країни ЄС окремо. Процес передачі цих грошей та закупівлі на них зброї для України сповільниться ще відчутніше, ніж від міжпартійного конфлікту у США. Зважаючи на ситуацію, можна було б звернутися за океан із проханням про постачання за ленд-лізом. Але там є юридичні складнощі. І практичні. Повернути після війни невикористані високотехнологічні системи озброєнь або заплатити за них Україна не зможе. Залишається ще можливість заплатити за потрібну нашу зброю «живими грошиами». Але надвог таких грошей не вистачить, а війна — не відомо, коли закінчиться.

Звісно, будемо сподіватися на сприятливий результат суперечки Байдена з республіканцями. Сподіватимемося на те, що країни Євросоюзу не зволікатимуть з виділенням офіційної допомоги. Сподіватимемося, що з боку наших сусідів припиниться блокування перевезень українського продовольства. Сподіватимемося, що московські ракети вибухнуть над російською ж територією. Одне слово, сподіватимемося. І робитимемо все необхідне для перемоги.

Слава Україні!

Леонід ЗАСЛАВСЬКИЙ.

За зраду нема пощади

дентові негласно співпрацювати на користь рф й отримувати за це «зарплату» від ворожої спецслужби. Фігурант підтримував комунікацію з фсб через популярний месенджер, а для конспірації використовував різні сім-карти та мобільні телефони.

Під час обшуків у затриманого вилучено всі гаджети, які він використовував у розвідувально-підривній діяльності проти нашої держави.

На підставі зібраних доказів слідчі Служби безпеки повідомили йому про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану). Триває розслідування. Зловмиснику загрожує довічне ув'язнення.

За матеріалами СБУ.

До уваги

Фонди наголошують, що для збору даних мають бути присутні всі члени родини. Для сімей, де є маломобільні люди, котрі не можуть прийти до пункту реєстрації, допускається реєстрація за оригіналами документів (за умови надання медичної довідки, що підтверджує їхній стан здоров'я). Детальнішу інформацію про те, як отримати допомогу від УВКБ ООН в Одеській області, шукайте на сайті <https://r2p.org.ua>.

Століття абсурду

Перш ніж перейти до основної частини огляду, хочеться згадати про своєрідний ювілей — сторіччя від дня смерті Леніна. Цим «ювілеєм» завершився минулий календарний тиждень. Можна зітхнути і забути, що колись жив «вождь світового пролетаріату». Але не забувайтеся. Нинішня війна України з московією — продовження війн двадцятих років минулого століття.

Конфіскації та дружба народів

Але досить про історію. Протистояння цивілізованої частини людства та нецивілізованої його частини вийшло за межі розумного. Воно перемістилося в географію з використанням поняття територій, на яких проживають народи. А питання, з якого часу проживають і на яких правах, — тепер непристойні. Проблему, виявляється, можна вирішити указами. Якщо це вдається — війнами. Наприклад, продану царським урядом у 1867 році Аляску в кремлі вимагають конфіскувати у відповідь на економічні санкції, запроваджені у ХХІ столітті проти російської федерації. Або приєднати до московії п'яту частину України. Потім — конфіскувати та оголосити своєю власністю найбільшу в Європі Запорізьку атомну станцію.

Отож виглядає, що вярватися за межі подібних абсурдів можна. І можна повернутися у правове поле. Слід зафіксувати реальне становище (тобто результати російських завоювань) — і відкритися блискучі перспективи. Два «братні народи» проведуть переговори, повернуться до мирного

життя. Все буде так, як було до того, коли у справу дружби народів втрутилися вороги. США, західні країни та їхні прислужники. Приблизно так прозвучав «миролюбний» виступ міністра закордонних справ рф сергія лаврова на засіданні Ради Безпеки ООН 22 січня 2024 року. Він, зрозуміло, був розрахований не на результат, не на мету переконати колег у своїй правоті, а на бажання використати високу трибуну ООН для пропаганди. Так, як свого часу трибуни міжнародних конференцій використовували більшовики за дорученням Леніна.

Більшовики досягли свого. Лідери великих держав один за одним укладали з СРСР договори про мир та співпрацю. І інженери будували для бандітів сучасні заводи та фабрики. Вони й знати не хотіли про те, що золото для оплати цих послуг у нелюдських умовах видобували в'язні ГУЛАГу. Міф про радянських будівничих нового справедливого світу підтримували «корисні ідіоти» аж до того, що випускники Кембриджу ставали терористами й шпигунами, а талановиті творці світової культури, чудові художники і письменники відкрито прославляли

Леніна та Сталіна у своїх творах. Бандисти московського розливу такоко сподівалися на міць своєї пропаганди. Але вдруге нависли ложиною на вуха людству — складніше. Хоча у ХХІ столітті «корисних ідіотів» не менше, а може, й більше. Не кажучи вже про те, що агресію проти України підтримує зі спекулятивних міркувань практично весь «глобальний Південь». Багато ліваків у західних країнах, вихованих професорами-марксистами, вважають, що «принижена розпадом СРСР» кремльська влада під час війни з Україною відновлює історичну справедливість. Є випадки, коли студенти з елітних вишів Європи та США не проти поховати разом із московськими друзями. От тільки, на відміну від Сталіна, випускники Кембриджу путіно не потрібні.

Гроші й зброя

Уже вдруге тижневий огляд хотів почати і продовжити темою переговорів у Сенаті США щодо подолання бюджетної кризи, яка безпосередньо стосується виділення України 61 мільярда доларів упродовж 2024 року. Але ситуація із виділенням цих грошей застигла. Проблема ніяк не

Готував екологічний теракт

Киберфахівці СБУ затримали агента фсб, який шпигував для ворога на Одещині. Головним його завданням було виявлення та передача координат, де зберігаються токсичні речовини, зокрема склади та сховища з пестицидами, а також місця можливого базування та маршрути переміщення Сил оборони.

За вказаннями геологів окупанти планували здійснити повітряні атаки із застосуванням ракетного озброєння та дронів-камікадзе типу

Shahed. Відтак спровокувати екологічне лихо, щоб розхитати внутрішню обстановку на території регіону. Для збирання відомостей фігурант почав працювати таксистом і під виглядом перевезення пасажирів фіксував локації «потрібних» об'єктів. У результаті багатоступені спеціальної співробітників СБУ пошково задокументували злочинні дії агента фсб і затримали його під час виконання ворожого завдання. За даними слідства, ним виявився студент одеського університету. Восени минулого року на нього діяли санкції вищош кадровий співробітник фсб, особу якого вже ідентифіковано киберфахівцями СБУ. В інтернет-листуванні він запропонував сту-

«Прибрати геть не можна залишити»?

На виставці творів художника Дениса Метеліна «Декомунізація» в Одеському національному художньому музеї

Комусь, можливо, вже набридло це слово, а для когось процес видається недостатньо активним. У художника Дениса Метеліна — свій погляд на проблему. Він трохи іронічний, часом з гумором, а буває, що й драматичний. Властиво, мистець, його творчість — це, як правило, позиція, це — ставлення.

«Прибрати геть не можна залишити» — це парадоксальне висловлювання. Чи зроджується така дилема серед нашого поспішества — про це статистика не говорить. Ким апріорі може ідентифікувати себе обиватель, коли не фотографується навіть, а лише проходить попри монументальну — на віки утверджену тут свою присутність — величуну постать графа на одеській демократичній Соборці? Губернатор краю, імперська назва якого нічим українським навіть не пахла? Та вже лише одне це не залишає місця для ідентифікації себе українцем. У кращому випадку він лише гордо скаже, що він — одесит. Та одесит, звісно, не рязанець і навіть не пітерець. Або коли йде він колізновою Італійською вулицею, а його там стрічає дженджурійст денді з тростиною і в циліндрі? І річ тут зовсім не в постаті цього поета і не в його творчості. Це так само лише один з маркерів імперії, отого «рузького міра», який хоче утвердитись тут назавжди. Й робить це звичними для себе способами — крилатами ракетами.

Деякі гадають собі, що війна обміняє їх. Але ж ні, вона зачепить кожного в той чи інший спосіб. Пам'ятаємо той «прильот» до музею. Тепер вхід до експозиції виглядає дещо інакше, ніж раніше. Йдеш, минаючи знайоми інтер'єри, і наростає в душі якась тривога, непевність...

А ось і зала на другому поверсі, в якій розміщена виставка. Заходячи сюди, одразу й не зважачи про праву руку віднедавню — з часу прильоту — майже сакральне місце. Лише одна картина висить на тій стіні. А довкола неї — моторошний відверті сліди попадання ворожого снаряда.

(Закінчення на 3-й стор.)

Наша спільна турбота

На підтримку одеситів

На відновлення будинків, пошкоджених у результаті терористичних атак російської федерації, та ліквідації наслідків руйнувань Одеська міська рада виділила понад 82 мільйони гривень. За відповідні зміни до бюджету депутати проголосували на позачерговій сесії, яка відбулася 17 січня.

«Серед тих, що не підлягають відновленню — приватні будинки на вул. Пішенина, триповерхівка на вул. Карамішевській. Місто допомагає мешканцям цих будинків через «Відновлення» податися на компенсацію за знищене житло», — повідомляє телеграм-канал міськради.

За словами Геннадія Труханова, до критичного стану віднесена й багато будинку фактично висить у повітрі. На стабілізацію потрібно сім мільйонів гривень. «Постачальники вже звозять метал на місце просто під гарантії оплати. Ще 35 мільйонів гривень необхідні на відновлювальні роботи. Вони також передбачені змінами до програми розвитку житлового господарства», — додав міський голова.

До програми, запевняють у мерії, включені всі об'єкти, які наразі потребують відновлювальних робіт. Серед них — і п'ять мільйонів гривень на будинок по вул. Ак. Заболотного, 54. А також кошти на відновлення будинків, що зазнали ушкодження в ніч на 17 січня.

На цьому ж сесійному засіданні депутати проголосували за зміни до програми соціальної підтримки. Відтерпу 20 тисяч гривень допомоги отримуватимуть не тільки мобілізовані, а й ті містяни, які пішли служити в Збройні сили України за контрактом. (Наразі, нагадаємо, мобілізують із 27 років, а ті, хто молодше, служать за контрактом). Всі вони борються нашу країну і заслужують на однакову віддачу від громади.

Тепер головне, зазначають у міськраді, довести весь процес до автоматизму: коли всі необхідні документи на отримання допомоги мобілізований або контрактник надаватиме в ЦК, а після зарахування до військової частини автоматично отримуватиме виплати на свій рахунок.

Будьмо разом!

Хто читає — той знає

Дякуємо всім читачам, які передплатили «Чорноморські новини» на 2024 рік і які належать до когорти тих, хто усвідомлює: читання примножує знання, а відтак — здатність мислити критично, відповідально.

Тим, хто з якихось причин не встиг це зробити, нагадаємо: передплата не закінчується ніколи. Тож у будь-який момент ви можете оформити передплатний абонемент, зазирнувши на наше поштове відділення чи заручившись допомогою листоноші.

Вартість передплати становить:

на 1 місяць	—	60 грн;
на 3 місяці	—	180 грн;
на 6 місяців	—	360 грн;
на 10 місяців	—	600 грн.

(Сума вказана без вартості поштових послуг з оформлення самого абонементу).

Окрема вдячність тим друзям газети, які своїми благодійними внесками допомагають «Чорноморцям» триматися на плаву в розбурханому війноному часі. Сьогодні наше велике дружбе адресуємо Василеві Івановичу Вельможу, Олександрів Іллічу Дюбровському, Володимирові Павловичу Павліченку і Миколі Антоновичу Пасічнику.
Нехай ваша добротність повертається вам сторицею!

Допомога для людей з вразливостями

Міжнародні організації продовжують підтримувати українців, які опинилися в складних життєвих обставинах у воєнний час.

Наразі триває збір даних на отримання фінансової допомоги від УВКБ ООН. Виплати становитимуть 3600 гривень для кожного члена сім'ї з розрахунку на три місяці. Тобто загальна сума на кожного члена родини становить 10800 гривень, повідомляє <https://intent.press>, посила-

ючись на відомості благодійного фонду «Право на захист». На виплати від ООН можуть розраховувати: переселенці, які перемістилися після 24 лютого 2022 року та мають вразливість; особи, що не переміщувалися після 24.02.2022 р., але постраждали від воєнних дій у

• Злочини війни

Це було страшніше, аніж у фільмі «Титанік»

Підриг Каховської гідроелектростанції — одна з найбільших катастроф у світовій історії, адже гребля ГЕС утримувала величезний масив води — 18 кубічних метрів. Директор Інституту гідрології НАН України Сергій Афанасьєв зауважує, що витрати цієї води на провітри добу у Чорне море потрапило десь у 100 разів більше прісної води, ніж надходило зазвичай. А це вже йдеться про прісноводне цунамі, яке змітило на своєму шляху все, на що наштовхувалося нижче від дамби: будинки, людей, тварин...

варварів XXI століття. Знищивши його, окупанти вчинили ще один злочин проти людяності.

Уже в липні було офіційно зафіксовано: «Каховського водосховища більше не існує». Такий моторний висновок зробили фахівці Українського гідрометінституту ДСНС та вчені НАН України.

З доповідної записки: «Загальна площа водного дзеркала озера, яку утворилися внаслідок підригу ГЕС, становить на 15.07.2023 р. складає 140,2 кв. км. Відновлене русло р. Дніпро займає площу 120,9 кв. км. Таким чином, на сьогоднішній загальної площі Каховського водосховища, яка на 05.06.2023 р. становила 2065,0 кв. км, залишилося 261,1 кв. км, а це 12,7% від її початкової площі. У результаті оцінки зміни території колишнього водосховища виявлено, що за період із 3 по 10 липня площа ділянки русла скоротилася на 5,4 кв. км, а площа водойми — на 23,9 кв. км, відповідно загалом — на 29,3 кв. км. Головних змін знають залишкові водойми, на які припадає близько 82% зменшення площі водної поверхні... Вірогідність того, що територія колишнього Каховського водосховища повністю відновиться до свого природного стану, дуже мала. Це обумовлено такими домінуючими факторами впливу, як суттєві зміни клімату, повне знищення ґрунтового покриву та зменшення стоку (як результат підригу Каховської ГЕС), а також зарегулювання р. Дніпро (вище за течією) системою водосховищ, ставків та каналів».

Мерці стояли у воді, як свічки

Журналіст «Нового дня», який із листопада 2022 року відновив свій виді друком у деокупованому Херсоні, послідувала за мешканкою Олешків — міста, що опинилося в епіцентрі найбільшої техногенної катастрофи. Наталя Возаловська, який дивом вдалося вибратися з Олешків, розповіла:

«Про те, що наше, одне з найбільших у світі, водосховище вишило з берегів внаслідок підригу греблі, мирне населення окупованого міста дізналося хтось із телевізора, хтось від знайомих по телефону... Ніхто нікого не попередив про масштаби небезпеки. Тому люди особливо й не переживали, не думали, що буде такий жах. Щоправда, якимось випадком пройшла машина з евакуаційцем. Повідомили: хто хоче евакууватися, біля пожежної частини будуть автобуси. Але ми тих автобусів не бачили. Уже 6 червня Олешки затопило. Вода, дуже смердюча, з мазутом, вирувала. Човни, в які сідали люди, перекидалися. Старенькі, інваліди, що жили ближче до Дніпра, не змогли вийти, бо вода одразу заблокувала двері їхніх будинків. Так загинула наша сусідка, яка майже не виходила з хати. І таких страшних історій — купа. Багато хто ліз на горішки. Хати, збудовані з черевути й саману, склалися одразу. Люди падали разом з горищами. Отак і пливли дахи будинків. А в Солонцях, чуда, окупанти не давали знімати з горищ людей. Крики, прохання про допомогу... Скажу так: якщо двинулися фільм «Титанік», то тут було значно страшніше...»

новоприбулих російських солдатів, яких ніхто не рятував. А окупаційну «владу» Олешків вивезли з міста перед потопом.

...Якось вийшла на ринок, чую, плачуть жінки: «До кого йти, що робити? Як прибрати потопельників?...». Мерці, як свічки, стояли у воді... В Олешках згуртувалися місцеві чоловіки, в яких ще залишилися човни. Вони збирали загиблих, мертвих. Разом з іншими населеними пунктами Херсонського і Скадовського районів їдуться по сотні людей», — розповів лікар з Олешків Володимир Шлонський.

Окупаційна влада Херсонщини заявила всього про 48 загиблих на лівобережжі області. Однак, за словами численних свідків, ця цифра є неправдивою.

За даними Генштабу ЗСУ, аби приховати реальну кількість жертв, окупанти ховали загиблих у братських могилах без забору зразків ДНК та встановлення будь-яких позначок на місці поховання. Волонтери вважають: лише на території Олешківської громади загинули до 200 людей.

У Старій Збур'ївці Голопристанської громади затопило або підтопило 202 житлові будинки.

«Повністю затоплена вулиця 24-ї Гвардійської дивізії, яка невіпадково колись називалася Низовою. Вона не дуже велика, але розташована найближче до Дніпра. Там будинки затоплені практично під дах. На вулиці Набережній (найдовшій у селі) затоплена частина, найближча до річки. Однак постраждали нема, бо вода йшла поступово і люди встигли перебраться на інші вулиці. Місцева окупаційна влада ніяк не допомагала їм. 6 червня лише почепили біля сільради папірець з оголошенням про евакуацію і закликали всіх підходити на вивід з речимами. Але туди так ніхто й не пішов», — розповів староста села Віктор Марунич.

У Новокаховській ТГ найбільше постраждало від затоплення село Корсунка та розташований поруч із ним популярний серед мешканців міста дачний кооператив. Як пояснив новокаховський міський голова Володимир Коваленко, це пов'язано з тим, що Корсунка, сусідні Кришки та інші населені пункти Олешківської громади розташовані в низині. У самій Новій Каховці в перші після катастрофи дні була затоплена вся паркова зона і підтоплена частина будинків у центрі міста.

«Корсунка ж зараз — село-привид. Більшість будинків тут зруйновані або непридатні для проживання. Електроенергії та водопостачання нема. Майже всі люди виїхали: хто — до навколишніх сіл, а хто — через Крим і Росію зумів вирватися до Європи. Постраждала від води і прибережна частина селища Дніпріяни», — додав Володимир Коваленко.

Внаслідок підригу Каховської ГЕС у річку втекло 150 тонн нафти, затоплені тисячі гектарів лісу, загинули або опинилися під загрозозу вмирання тисячі птахів і тварин... У розташованих на узбережжі зникло Каховського водосховища сіл і містечок одна з головних проблем — нестача прісної води. За словами доктора географічних наук, професора Херсонського державного університету Ігоря Пилипенка, без зрошення і питної води залишаються понад 400 тисяч гектарів земель у Херсонській і Запорізькій областях.

«Вплив усіх цих факторів на природу я ставлю на останнє місце, бо передусім це катастрофа для людей, які там живуть», — каже співрозмовник. — Природа це переживе, але посушливий літній сезон не матиме перевагу у вирощуванні високотоварних сілгоскультури. Приблизно 400–450 тисяч людей у цій місцевості не матимуть доступу до питної води, не зможуть займатися зрошенням, і, відповідно, залишаться без роботи».

Утім, думку Сергія Рибалки і його прибічників поділяють в Україні далеко не всі, особливо вчений Люд. Доктор біологічних наук, професор Херсонського державного університету Іван Мосійченко зауважує: «Не можна втрачати шансів відновити унікальний Великий Луг. Через знищення Каховського «моря» знову повертаються території площею майже 200 тисяч гектарів, де були екосистеми українського степу, луків і заплавних кавунами... І не омиають більше Херсонщину три моря. Третє — Каховське штучне — стало жертвою

зати питання мобілізації. Таким чином, зауважила політик, вдалося уникнути репресивних норм, зокрема кримінальної відповідальності за неявку у військомобілі, невідкриття електронного кабінету чи невчасного проходження ВЛК.

Не забиратимуть на фронт людей із третьою групою інвалідності, багатодітних батьків і чоловіків, які опікуються важкохворою дружиною або батьками. Залишаться відстрочка

зати питання мобілізації. Таким чином, зауважила політик, вдалося уникнути репресивних норм, зокрема кримінальної відповідальності за неявку у військомобілі, невідкриття електронного кабінету чи невчасного проходження ВЛК.

Не забиратимуть на фронт людей із третьою групою інвалідності, багатодітних батьків і чоловіків, які опікуються важкохворою дружиною або батьками. Залишаться відстрочка

Мобілізація: на принципах справедливості й ефективності

Скандальний законопроект про мобілізацію, який бивав довіру людей до влади та держави, раз і назавжди знятий з розгляду Верховної Ради! Більше українців можна не боятися принизливих репресивних та антиконституційних норм, наголосила голова партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко.

«Скандальний репресивний законопроект про мобілізацію, який збурив суспільство, як я вам і обіцяла, раз і назавжди знятий з розгляду Верховної Ради. Це репресивний законодавчий акт проти власного народу, який міг би остаточно вбити довіру громадян до влади і до власної держави. Але ми все це з вами зупинили!» — зазначила вона.

Лідерка «Батьківщини» додала також, що народним депутатам разом із урядом та військовим керівництвом вдалося знайти рішення, які дозволяють у справедливий спосіб розв'язати

зати питання мобілізації. Таким чином, зауважила політик, вдалося уникнути репресивних норм, зокрема кримінальної відповідальності за неявку у військомобілі, невідкриття електронного кабінету чи невчасного проходження ВЛК.

Позиція

проект, — усе буде Україна!» — резюмувала Юлія Тимошенко.

У свою чергу, керівник «Батьківщини» в Одеській області Олег Радковський розповів, що партійна команда Одещини постійно допомагає війнам Збройних сил, які боронять Україну на Херсонському, Донецькому та інших напрямках фронту.

«Багато наших депутатів та однопартийдців з перших днів війни пішли на фронт і героїчно захищали державу в лавах ЗСУ. Інша частина команди активно волонтерить у тилу, постійно збираючи вахливу та потрібну допомогу для захисників України. За минулий рік команда «Батьківщини» Одещини передала військомобілі різним бригадам сотні дронів та десятки автомобілів. Постійно доставляємо спелеодяг та медикаменти, різноманітні речі для облаштування побутової інфраструктури. Лише разом, об'єднавши усією країною та допомагаючи нашим героям, ми здолаємо ворога», — наголосив Олег Радковський.

«І якщо ми й надалі не робитимемо трагічних помилок, таких, як цей

проект, — усе буде Україна!» — резюмувала Юлія Тимошенко.

Утім, думку Сергія Рибалки і його прибічників поділяють в Україні далеко не всі, особливо вчений Люд. Доктор біологічних наук, професор Херсонського державного університету Іван Мосійченко зауважує: «Не можна втрачати шансів відновити унікальний Великий Луг. Через знищення Каховського «моря» знову повертаються території площею майже 200 тисяч гектарів, де були екосистеми українського степу, луків і заплавних кавунами... І не омиають більше Херсонщину три моря. Третє — Каховське штучне — стало жертвою

Відомий український фахівець у галузі меліорації Михайло Ромашенко іншої думки: «Ми в будь-якому разі вже не отримаємо на півдні України той степ, що був за часів козаччини: землі розорані, та й клімат не той. Без водосховища Україна поверне собі неживу, потресану пустило, з пиловими бурями та жахливою екологією. Тому Каховську ГЕС необхідно відновлювати. Однозначно! Ще раз наголосу: відновлення ГЕС вкрай необхідне. Коли її будували, йшлося передусім не про виробництво електроенергії, а про акумуляцію масштабних запасів води. Не буде Каховського водосховища — величезний регіон для країни буде втрачений».

«Також ми не так, але діяти треба невідкладно. І поки тривають дискусії, Кабінет Міністрів України затвердив постанову про експериментальний проект з початку відбудови Каховської ГЕС.

«Проект розрахований на два роки. На першому етапі спроектуємо всі інженерні конструкції, підготуємо необхідну базу для відновлення. Другий етап розпочнеться після деокупації території, де розташована ГЕС. Він передбачає власне будівельні роботи», — поінформував під час одного із засідань уряду прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

«Нова ГЕС буде потужнішою, — наголосив генеральний директор ПраТ «УкрГідроенерго» Ігор Сирота. — До підригу вона виробляла 340 МВт, і ми планували побудувати ще одну на 220 МВт. Тепер це буде одна станція потужністю 550–600 МВт. Але точніше це знаємо, коли зможемо побачити, в якому стані залишились 12 прольотів греблі».

Очілюючи «УкрГідроенерго» наголошує на тому, що відбудова Каховської ГЕС вестиметься з дотриманням усіх новітніх екологічних вимог: «Рибка, яка заходиться з моря до Каховського водосховища і далі, до Запоріжжя, на нерест, має робити це без перешкод. Це екологічні вимоги, яких при будівництві станції ми повинні дотримуватися, як це робиться в сучасному світі. Тому проект станції проходимо, серед іншого, й екологічну експертизу».

Минувле знищене. Майбутнє настане лише без окупантів

Через затоплення внаслідок підригу дамби знищено 118 пам'яток культури. Як повідомив начальник Херсонської ОВА Олександр Прокудін, 102 пам'ятки розташовані на лівобережжі області, ще 16 — на правобережжі. Були затоплені території

Олешківської Січі, фортеці Тягинь у Бериславському районі, повністю затоплений монастир XVIII століття у селі Корсунка, частково або повністю опинилися у воді 10 бібліотек та 5 музеїв.

В Олешках місцеві жителі нарешті змогли відшукати унікальний арт-об'єкт — хату самотньої художниці, представниці наївного мистецтва Поліни Райко. І побачили там те, чого боялися: повільно практично знищили унікальні розписи на стінах оселі. Більша частина малюнків обсіпалася, а ті, що ще залишаються, — тех приречені.

Марина САВЧЕНКО, Василь ПІДДІБНЯК, Олег БАТУРІН, Анастасія ЖУПІНА.

Цей матеріал підготовлено редакцією обласної газети «Новий день» (Херсон) за ініціати НСЖУ в рамках проекту «Голоси України» за підтримки Європейського центру свободи преси та ЗМІ (ЕСРПМ) і МЗС Німеччини.

Фотозвіт Сергія НІКІТЕНКА та Олександра КОРНІЯКОВА.

• На захисті Вітчизни

Героїзм у ворожому тилу

Щоб знищити ворожий бомбардувальник Ту-22МЗ, наші спецпризначенці здійснили виласку в глибокий тил противника, пройшовши пішки понад 600 кілометрів.

Як повідомила пресслужба Головного управління розвідки Мінобороны України, розвідгрупа, яку очолював полковник Олег Бабій, пробравшись у глибокий тил, знищила російський бомбардувальник Ту-22МЗ та ще два пошкодила.

У Гур зазначають, що операція з виведення з ладу літаків істотно порушила плани військово-політичного керівництва країни-агресора щодо обстрілу України, адже була destabilізована робота аеродромів і пунктів базування дальньої авіації.

• До уваги громадськості

Повідомлення ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС» про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Приватне підприємство «ТАВРІЯ ПЛЮС» (ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС»), код ЄДРПОУ 31929492.

Місце знаходження юридичної особи: 65091, Одеська область, Одеський район, м. Одеса, вул. М'ясодівська, 14, телефон (0482) 307-305, електронна пошта: diplomat5@te.net.ua.

Фактичне місце розташування майданчиків:

1) 67571, Одеська область, Одеський район, с. Фонтанка, вул. Дружби народів, 14-А;

2) 67821, Одеська обл., Одеський район, с. Сухий Лиман, вул. Чорноморська, 100-А;

3) 67809, Одеська обл., Одеський район, с. Лиманка, пров. Південносанаторний, ж/м «Совінйон», буд. 2;

4) 68609, Одеська обл., Ізмаїльський район, м. Ізмаїл, пр. Незалежності, 40-а;

5) 67820, Одеська обл., Одеський район, с. Прилиманське, вул. Центральна, 230;

6) 65059, м. Одеса, вул. Маршала Малиновського, 15.

Метою надання інформації є одержання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для існуючих об'єктів.

Основна діяльність ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС» — сфера обслуговування населення, яка здійснює роздрібну торгівлю продовольчими та непродовольчими товарами.

При проведенні інвентаризації джерел викидів на майданчиках підприємства були визначені такі джерела забруднення:

1) 67571, Одеська область, Одеський район, с. Фонтанка, вул. Дружби народів, 14-А: піч ротацийна «Vongard» — 1 од., розстійна шафа «Vongard» — 1 од., багетна машина «Vongard» — 1 од., міксер «Spar» — 1 од., розкочувальна машина «Rollmatic» — 1 од., округлювач «Vongard» — 1 од., тістоміси «Vongard», «Spar» — 2 од., піч електрична «Customilest» — 1 од., хлібопічка «Rollmatic» — 1 од., пакувальна машина БХ-450 — 1 од., дизельний генератор ТРН Р110 — 1 од.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,004 т/рік, оксид вуглецю — 0,0002 т/рік, сірки діоксид — 0,0007 т/рік, метан — 0,00001 т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,00001 т/рік, вуглецю діоксид — 0,36 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0001 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,2x10⁻³ т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 2,5) — 0,7710⁻³ т/рік. Загальний обсяг викидів складає 0,0050 т/рік (без врахування вуглецю діоксиду).

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,042 т/рік, оксид вуглецю — 0,002 т/рік, сірки діоксид — 0,008 т/рік, метан — 0,0002 т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,0001 т/рік, вуглецю діоксид — 4,26 т/рік, спирт етиловий — 0,022 т/рік, акролен — 0,003 т/рік, ацетальдегід — 0,0043 т/рік, кислота оцтова — 0,008 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0134 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,0004 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 2,5) — 0,0004 т/рік. Загальний обсяг викидів складає 0,1071 т/рік (без врахування вуглецю діоксиду).

2) 67821, Одеська обл., Одеський район, с. Сухий Лиман, вул. Чорноморська, 100-А: піч ротацийна «Vongard» — 1 од., розстійна шафа «Vongard» — 1 од., розкочувальна машина «Vongard» — 1 од., міксер «Spar» — 1 од., розділювач-округлювач «Vongard» — 1 од., тістоміси «Vongard» — 1 од., хлібопічка «Rollmatic» — 1 од., просювач — 1 од., дизель-генератор «Yasarmakina» — 1 од.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,036 т/рік, оксид вуглецю — 0,002 т/рік, сірки діоксид — 0,007 т/рік, метан — 0,00014 т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,0001 т/рік, вуглецю діоксид — 3,60 т/рік, спирт етиловий — 0,011 т/рік, акролен — 0,0003 т/рік, ацетальдегід — 0,0005 т/рік, кислота оцтова — 0,0017 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0022 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,0003 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 2,5) — 0,0004 т/рік. Загальний обсяг викидів складає 0,0512 т/рік (без врахування вуглецю діоксиду).

3) 67809, Одеська обл., Одеський район, с. Лиманка, пров. Південносанаторний, ж/м «Совінйон», буд. 2: піч конвекційна «Ulox» — 1 од., розстійна шафа «Ulox» — 1 од., пароконвектомат «Ulox» — 1 од., дизель-генератор «Green Power» GP88 S/I/N-A — 1 од.

Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,006 т/рік, оксид вуглецю — 0,0003 т/рік, сірки діоксид — 0,0012 т/рік, метан — 0,00002 т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,00002 т/рік, вуглецю діоксид — 0,61 т/рік, спирт етиловий — 0,0008 т/рік, акролен — 0,3x10⁻³ т/рік.

• Пам'ять

Коллектив «Чорноморських новин» глибоко сумує разом з колегою — заступницею редактора газети Ольгою Сірою у зв'язку з непоправною втратою — смертю батька

Івана Михайловича СІРОГО.

Відійшла в іншій світі порядна, мудра і мужня людина. Нелегким, але чесним і правдивим був земний шлях Івана Михайловича. Маленьким хлопчиком разом з великою родиною змушений був покинути рідне село на Холмщині й шукати притулку в чужих краях. Зрештою, одружившись, осів на Соколі, хуторці, що у Золочівському (донедавна — Буському) районі на Львівщині. Багато й тяжко працював, щоб поставити на ноги дітей, допомагав, чим міг, а передусім як електрик, бо був фахівцем у цій справі, одностельцем, справно доглядав обійстя-господарку і навіть уже прикуми до ліжка намагався бути потрібним сім'ї, людям — лів із лози пречудово кошички, що розкодилися по родичах і сусідах, а кілька з них через дрони потрапили аж до Одеси...

Добра пам'ять про добру людину назавжди залишиться у пам'яті всіх, хто її знав.

Одеська регіональна організація Національної спілки журналістів України висловлює щире співчуття членкині НСЖУ, заступниці редактора громадсько-політичної газети «Чорноморські новини» О.І. Сірій з приводу важкої втрати — смерті батька

Івана Михайловича.

Вічна пам'ять і Царство Небесне працелювій і добродійній людині.

Як спадала полуда з імені отамана Заболотного

У «ЧН» за 4 січня з інтересом прочитав публікацію «Отаман Заболотний». Утім, будучи трохи обізнаним з фактами його біографії, хочу звернути увагу на деякі неточності, допущені автором.

По-перше, бездоказово стверджується, що Семен Заболотний був уродженцем м. Ананєва. По-друге, неісторично читача може ввести в оману назва Березівка без зазначення району. На Одещині є добре відоме містечко, колишній райцентр Березівка (з наголосом на і), а в колишньому Балтському (нині — Подільському) районі — село Березівка (з наголосом на друге е), розташоване поруч із селом Обжиле, і саме цю Березівку більшість дослідників, зокрема вінницьких, та місцеві жителі вважають батьківщиною згаданого отамана, активного борця за інтереси селянства, проти більшовизму, прибічника УНР. За іншою версією (історика С.М. Богана), місце народження Семена Федоровича Заболотного — с. Тридуби Балтського повіту (нині — Кривоозерського району Миколаївської області). Існують й інші припущення, як-от село поблизу Ольгополя, що на Вінниччині. Невідомо точно й дата його на-

родження — 1894-й чи 1892 рік. До речі, попервах Семен навчався саме в Ольгополі, а вже потім продовжив навчання у Березівці — у школі садівництва, городництва і бджолярства, ставши агрономом рівня бакалавра. У с. Чоботарка Ольгопольського повіту (нині — с. Заболотне Крижопільського району Вінницької області) мав родині: саме там народився його дядько Іван Кирилович — рідний брат знаменитого ученого-мкробіолога Данила Заболотного. І в той час, коли Данило був повітовим комісаром охорони здоров'я в Ольгополі, в його робочому кабінеті відбулася несподівана зустріч і довга розмова з племінником Семеном. Це була їхня перша й остання зустріч, і саме про неї знято кінофільм, презентація якого відбулася в грудні минулого року у Південному мікрорегіональному відділі Українського інституту національної пам'яті (про цю презентацію якраз і йшлося

у матеріалі «Отаман Заболотний» у «ЧН»). Я звернув увагу на цю публікацію передусім тому, що, живучи і працюючи із 1979 року в Балті, не раз чув різні інформації, звісно ж, у дусі комуністичної, антиукраїнської пропаганди, про так звану банду Заболотного. Вперше ж відкрив для себе це прізвище у 1980-у: «районка» опублікувала «Спогади повітового редактора» відомого письменника Костя Гордієнка, в яких він пише про мало не примусове з боку партійно-радянських органів (щойно встановленої влади) висвітлення в газеті боротьби з контрреволюцією і бандізмом та активізацію пропагандистів, зокрема, і про боротьбу з «бандою Заболотного».

Тоді ж увагу про існування якогось «Лісовий звір» відомого українського письменника і кінорежисера Дмитра Бузька, який за дорученням одеського ЧК (у повісті — Гусько) проник у загін Заболотного і сприяв його

захопленню. До речі, пізніше радянська влада за «контрреволюційну» (і дипломатичну) діяльність на користь УНР та інші «заслуги» належно «пошанувала» Дмитра Бузька, завершивши його долю на Соловках в Сандармоху: у 1937 році розстріляла його в числі сотень (або й тисяч) українських патріотів та діячів культури.

Стисла інформація про отамана Заболотного мистецтва і в новому публічному «Балта». Однак справжні факти про діяльність «контрреволюційних», «бандитських» загонів на території області й повіту ховалися за сімома замками. Минуло багато років. У 2022-у з'являється у щойно виданому альманасі «Твори переможців Всеукраїнського літературного конкурсу ім. Олени Теліги та Олега Ольжича» (Київ) вміщена стаття-розвідка «Семен Заболотний — борець за українську державність на Балтщині в добу Української революції». Її автори — викладач історії Балтського педагогічного фахового коледжу

А.М. Лекар і його вихованець-студент М.Д. Чорба. Спираючись на праці низки дослідників цієї теми і дотримуючись сучасних вимог до висвітлення історичних подій та місця в них конкретних особистостей, автори об'єктивно й доказово описали цей період минулих років нашого краю і подали правдивий образ борця й людини Семена Заболотного.

З огляду на те, що ця стаття, крім згаданого альманасу, ніде не друкувалася і може викликати певний інтерес у мешканців Одещини, А.М. Лекар доручив мені передати її для публікації (у скороченому вигляді) на шпальтах «Чорноморських новин».

Михайло ГЕРШКОВИЧ, член НСЖУ.

В історії родини — історія народу

Як уже повідомляли «ЧН», нещодавно в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського відбулася презентація книжки Марини Гримиць «Умерови. Історія однієї родини на тлі кримськотатарського руху у ХХ — ХХІ ст.», ініційована головою громадської організації «Кримські татари Одещини» Февзі Мамутів.

Те, що зала була заповнена вщерть, зовсім не випадково. Комусь цікаво було почути розповідь про презентовану книгу, що так вдало поєднала документальний виклад із захопливими особистими історіями. Інші прагли зустрітись із натхненником її видання і головним героєм — заступником голови Меджлису кримськотатарського народу Ільмі Умеровим, у житті якого, ніби в краплі води, віддзеркалилася доля всього багатостраждального, але нескореного народу.

Гість щиро й емоційно ділився з присутніми маловідомими фактами про життя кримських татар після депортації 1944 року, яку 12 листопада 2015-го Верховна Рада України визнала геноцидом і проголосила 18 травня Днем пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, про боротьбу кримли за повернення на історичну Батьківщину, яка особисто для нього розпочалася у 1974-у. Тоді в узебському місті Маргілан десятикласник Ільмі з братом Бекіром і товаришем Ельвером Сулеймановим розклеїли листівки, в яких, звертаючись до кримських татар, запитували, чи люблять вони рідну землю: «Якщо так, то чому ви мовчите? Невже і кров ваших дітей і праділді не кличе вас на Батьківщину? Згадайте, як страждалі наші матері в холодних вагонах! Згадайте, скільки ваших братів і батьків загубилися, не відшукавши своїх сімей!». «Не мовчіть!» — закликала школярі співвітчизники. Після появи листівки, а їх на вулицях розклеювали не раз, за казківкою КГБ у школах провели контрольний диктант. Так за почерками учнів виявили авторів прокламації, «порочачих советский строй». Ільмі Умеров згадав, як під час допитів у нього вимагали назвати замовників акції. «Але текст листівки ми склали самі», — відповідав він.

Пан Ільмі також розповів подробиці протестних акцій «Москва-1987», натхненником й організатором яких був його брат Бекір Умеров. 18 травня 1987-го, в день чергової річниці депортації, Бекір, тоді — житель Краснодарського краю росії, оголосив голодування, домагаючись, щоб Михайло Горбачов зустрівся з делегцією із 36 представників кримськотатарського народу. Він голодував 30 діб, що спонукало сотні кримських татар зібратися у Москві на демонстрацію. Вже тоді, незважаючи на позірну неважку цих виступів, було продемонстровано безпрецедентну згуртованість і масовість кримськотатарського руху.

На рубежі 1980 — 1990 років кримські татари почали масово «самоповертатися» з місць депортації у той час ще радянський Крим, де зіштовхувалися з протидією з боку радянської бюрократії, а відтак — з неможливістю прописатися, оформити права на житло, землю, отримати гідну роботу за освітою. З чим і проблемними зіштовхувалися вони і в перші роки незалежності України, оскільки на півострові при владі залишалися колишні чиновники та представники силових структур, налаштовані упереджено проти кримли. Згадайте перші майдани 1992 року, коли представників кримських татар перед Верховною Радою побили привезені з Криму та Донецька «беркути».

Ільмі, родина якого переїхала в Бахчисарай у 1988 році, продовжував відстоювати права кримських татар. Із 1991-го він — член Меджлису кримськотатарського народу, двічі обирався депутатом Верховної Ради Криму. Із 1994-го до 1997-го обіймав посаду заступника голови Ради міністрів півострова. Згодом був обраний заступником голови Верховної Ради АРК. Із 2005-го до 2014-го працював головою Бахчисарайської райдержадміністрації.

Без пан Ільмі Умеров розповідав, як на його очах делалі агресивною стала діяльність про-російських чиновників та організації, підтримуваних рф, зокрема й так званих «казаків». У 2004 році кримли зі своїми прапорами стали в одну

шеренгу з українцями. Ба більше, саме вони і були в зростаючому Криму справжніми українцями! Й 26 лютого 2014-го на площу в Сімферополі вийшли захищати свої особисті інтереси, а відстоювати цілісність України... Зрештою, Ільмі Умеров став єдиним із керівників райдержадміністрації АРК, хто не визнав злочинної окупації півострова росією.

Упродовж десяти років кримчани боролися проти окупації півострова, і продовжують це робити, незважаючи на переслідування російською владою. Мітинги й одиничні демонстрації, акції протесту, підтримка арештованих та героїчні вчинки, коли, попри загрози, вдається висловити свою позицію...

19 квітня 2017-го Міжнародний суд ООН зобов'язав Росію «утримуватися від обмежень на права кримськотатарського народу зберігати свої представницькі інституції, включаючи Меджлис», але окупаційна влада ігнорує це рішення. Репресії, залякуваннями та переслідуваннями росія намагається змусити кримських татар знову покинути рідну землю.

Мабуть, і сам пан Ільмі, і члени його сім'ї можуть погодитися зі словами, сказаними в листопаді 2014 року кримським журналістом Олексієм Гайворонським: «...обставини на наших очах розгорнулися так стрімко та несподівано, що іноді навіть думаєш: можливо, тобі пощастило стати свідком таких історичних змін, які припадають на долю не кожного покоління? Але є й зворотний бік: коли колесо історії котиться по тобі самому, це, можливо, досвід і цікавий, але не дуже приємний».

Нині колесо історії котиться по всій Україні... І я повністю згодна з думкою пана Умерова: можна лише пожалувати, що політику України, заражений російською пропагандою на власні очі нестеропитими, не використав часно-потужний проукраїнський національний рух кримських татар для розбудови громадянського суспільства та українізації Криму.

Але згодна і з Миколом Маринівичем, який сказав: «В трагедії окупації Криму 2014 року є дуже важлива річ — ми почали розуміти та підтримувати один одного».

Маючи такий спільний травматичний досвід, пам'ятаючи відомий постулат про те, що непокараєне зло здатне повертатися у ще більших масштабах, ми разом повинні зробити все можливе, щоб це страшне зло — рашизм, яке принесло стільки страждань на землю України, — було покарано!

Ільмі Умеров щиро вірить у це, а тому, ставлячи автограф на книжку «Умерови. Історія однієї родини на тлі кримськотатарського руху у ХХ — ХХІ ст.», виводить головні слова: «Ми переможемо обов'язково. Слава Україні!».

Кошти, зібрані від продажу книжки на презентації, будуть передані на користь 61-го окремого стрілецького батальйону ЗСУ, що зараз воює на куп'янському напрямку й дуже потребує нічних дронів Mavic 3T.

Ярослава РІЗНИКОВА. НА СВІТЛИНІ: автограф від Ільмі Умерова.

Борець за українську державність на Балтщині

...Семен був сином волосного писаря, тож після завершення школи садівництва сам долучився до сільської інтелігенції. Мав військово-військовий досвід — у часи Першої світової війни служив у кінній гвардії царської армії, дослужився до офіцерського звання прапорщика.

Повернувшись додому, в Обжиле Балтського повіту, в 1917 році, в часи Української Центральної Ради, фронтовик С. Заболотний відіграв ключову роль у «справедливому» розподілі поміщицької земель, чим гарантовано заробив собі величезний авторитет серед місцевого селянства, очікування якого в умовах революції передалося як національне, так і соціально-визвольне та фокусувалося попервах переважно на аграрному питанні.

У тому ж 1917-у С. Заболотний долучився до організації осередку Савранської сотні Подільської коша вільних козаків — загону самооборони та підтримки громадського порядку з місцевого населення, які створювалися за козацьким звичаєм й очолювалися на загальнонаціональному рівні, із жовтня 1917-го генералом Павлом Скоропадським.

Переворот П. Скоропадського від 29 квітня 1918 року й усунення від влади Української Центральної Ради, аграрна політика гетьманського режиму щодо поміщицького землеволодіння, ревізії продуктів харчування у місцевого населення австро-угорських військами (перебували на Поділлі згідно з умовами Берестейського миру) вже з притока привели до масових селянських антигетьманських повстань — на кінець вересня 1918-го повстанський рух на Балтщині охоплював до 4 тисяч осіб. Основним осередком повстанців було село Березівка Мошнягської волості. Поділ на загони відбувався за адміністративною приналежністю — кожен підрозділ мав назву свого села, були, зокрема, Березівська, Обжилська, Оленівська, Мошнягська та інші «роти».

Загальне керівництво повітовим повстанством здійснював місцевий більшовик Іван Дачиншин, однак кіннота перебувала під орудою Семена Заболотного й складалася переважно з національно свідомої інтелігенції та заможних селян навколишніх сіл. Загін цей, формально під командуванням І. Дачиншина, після призначення в грудні 1918-го іменем УНР С. Заболотного по-

мічником начальниці полкової розвідки фактично вийшов з підпорядкування повстанському й підпорядковувався повітовому комісару УНР Оресту Скоропадському. Саме загін Заболотнийця у цей час був головною військовою підвалиною влади Директорії УНР у Балті та повіті.

З початку 1919 року ворогування більшовицьких загонів І. Дачиншина з повітовою владою УНР вилилося у відкрите збройне протистояння. У кінці січня «комуністичну більшовицьку ячeyку у м. Балта» Семеном Заболотним спільно з підполковником Юхимом Божком (отаманом збройного формування УНР «Запорозька Січ») було розгромлено. Василь Совенко, начальник політичного відділу при штабі Південно-Східної групи військ Директорії УНР, що на той час стояв штабом на ст. Бірзула (нині — Подільське Одеської області), свідчить: «... в добрий згоді під блакитно-жовтими прапорами...» спільно билися проти Дачинщина («...товарища командира двобач-крестьянської красной дивізії, яка у своїй більшості складалася із чужоземців...»); Божко — із села Білине (залізнична станція Балта), а Заболотний — «громадським комуністичним у м. Балті». На жаль, пізніше союз Божка й Заболотного розпався через конфлікт за контроль над Балтою.

У джерелах 1919 року С. Заболотний фігурує як командир полку Чорних гайдамаків та отаман Балтсько-Ольгопольського повстанського загону, який оперував на південно-східному Поділлі, не даючи в повному обсязі реалізувати більшовикам політику «воєнного комунізму». 6 вересня 1919-го Армія УНР під час походу на Одесу оволоділа Балтою. Того ж місяця місто віддавав Голова Директорії УНР, Головний Отаман військ УНР Симон Петлюра. На громадських заторах, митингах за участі місцевого населення очільник держави з'являвся у супроводі С. Заболотного, що свідчить про роль останнього у боротьбі з червоними росіянами в регіоні.

Однак уже 25 вересня Балта була захоплена білими росіянами — «денікинцями», які негайно розпочали «білий терор» проти «петлюрівців», катуючи і страчуючи місцевих українців козацького вольового руху на залізничній станції Балта, де у вагонах спецз'язку базувалися їхня контрольно-захоплені захоплені російських «добровольців», вилучена продукція харчування та відновлення поміщицького землеволодіння активізували український повстанський рух, координатором якого в Одесі й частині Подільської губернії був отаман Заболотний. Уже в січні 1920-го ці загони як складова Чорноморського повстанського козацького війська очистили від денікинців Балтський повіт.

Із грудня 1919-го до квітня 1920-го Балта й повіт були осередком розміщення частин Української Галицької Армії, яка, десятикратно тимфом, пережила складні трансформаційні процеси, пов'язані з вимушеним тимчасовим вклученням до складу білогвардійської, а потім — червоної армії. Галичани також підтримували зв'язок із С. Заболотним, який з лютого 1920-го намагався схилити їх на свій бік. При Заболотному в квітні перебував зв'язковий — уповноважений від Галицького повстанського чоту Білешцький. Під час Першого Зимового походу Армії УНР Київська дивізія і загін Чорних запорожців під командуванням генерал-хорунжого Ю. Тютюнника 18 квітня 1920-го підійшли до Балти, де до них доєднались загін Заболотного та Технічний курінь УГА Кізюка, і після шестиденних боїв із зведенням більшовицьким полком, 23 квітня, місто було опановано українським військом. 27 квітня С. Заболотний разом з представником штабу Білешцьким завітав у Галич Армії УНР до ко-

мандарма М. Омеляновича-Павленка в Ободівку.

Під час планування Другого Зимового походу члени Партизансько-повстанського штабу (ППШ) на чолі з генерал-хорунжим Ю. Тютюнником одним з найблизьких отаманів Півдня вважали С. Заболотного (як керівника 5-го району Першої повстанської групи), тож прорив Бессарабської групи військ Армії УНР із Румунії в жовтні 1921-го мав відбуватися саме на території Балтського та Ольгопольського повітів, де Заболотний мав постійне ядро загону із близько 800 шабель та багнетів при 16 кулеметах, а загалом, за наказом отамана, до зброї ставали до 6000 селян цих повітів. Але дістатися Балти українські загони з Румунії не змогли і плани залишилися нереалізованими. З літа більшовики застосували масовий терор, у результаті якого було заарештовано й закатовано близько 130 членів підпільної української організації повіту.

У добу голодомору 1921 — 1923 років в півдні України саме повстанський рух був найдієвішим способом протидії більшовицьким ревізціям зерна. Скажімо, отаман С. Заболотний лише протягом 5—17 червня 1921-го 17 разів відбивав у комнезамівців вилучений хліб, повертаючи його селянам та рятуючи їх від голодної смерті. Більшовицьке зведення свідчать, що волості Балтського повіту із «сильним політичним бандізмом» менше постраждали від голоду, оскільки той не давав більшовикам повністю реалізувати продовольчу диктатуру.

Терор голодом знизив політичну активність селян і призвів до спаду повстанського руху. Для нейтралізації цього руху на Поділлі чекісти також застосовували практику «псевдобіловок», як їх називатимуть уже в часи УПА, в Другій світовій війні:

переодягнені більшовики діяли під виглядом повстанців Заболотного, знищуючи присталих до них українців, компрометуючи повстанський рух позірними злочинами.

7 лютого 1922 року С. Заболотний, заблуканий з двома товаришами в сільській хаті у с. Фернатії (тепер — с. Кармелюківка Балтської ОТГ), змушений був здатися, аби чекісти не розстріляли 150 призначених «відповідальних» із числа місцевих жителів. С. Боган стверджує, що 28 лютого за виноком більшовицького ревтрибуналу отамана розстріляли, однак існують версії, що уже в березні йому вдалося втекти з в'язниці та повернутися, але він уже як загинув на Балтщині влітку 1922-го в перестрілці з червоними росіянами.

Отже, актуалізована фактографія засвідчує, що Семен Заболотний був одним із найсильніших історичних діячів доби Української революції на південно-східному Поділлі, переконаним борцем за українську державність, за яку на різних етапах змагався з червоними й білими росіянами у тісному зв'язку з С. Петлюрою, Ю. Тютюнником, Ю. Божком, А. Гулим-Гуленком, М. Омеляновичем-Павленком та іншими провідниками національно-визвольних змагань українського народу 1917—1921 років. Варто навести вислів сучасника тих подій В. Совенка: «Хочу злікувати неув'язку історичних фактів, бо ім'я отамана Заболотного негує в історію українського визвольного руху — золотими літерами...».

Загибель С. Заболотного і сотенні тисячі борців за українську державність не була марною. Традицію боротьби за державотворення доби Української революції продовжили наступні покоління, і в 1991-у російській комуністичній режимі СРСР таки впаів. Тож маючи такі героїчні приклади, які нам залишили повстанці УНР, ОУН, УПА, УНРА, учасники дисидентського руху і які нині демонструють захисники незалежності України від путінської росії, можемо бути певні: перемоги комунізм, перемогли нацизм, переможемо і рашизм!

Анатолій ЛЕКАР, викладач історії Балтського педагогічного фахового коледжу.

НА ЗНІМКУ: воєки отамана Заболотного тривалий час успішно боролися з денікинцями, і з більшовиками (джерело: <https://ukurier.gov.ua>).

«Прибрати геть не можна злишити»?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Чи не цим — також і цим, звісно — можна пояснити той факт, що наша молодь виявляє певне зацікавлення советським минулим. Молоді люди чують про нього від настальгуючих бабусь-дідусів, для котрих то була, можливо, доба їх щасливої молодості — так їм тоді здавалося. Подібні спогади далеко не завжди дружать з логікою. Ми тшимося, коли чуюмо з усїх наших молоді українську державну мову. Але чи багато її — не знаємо достеменно. Дуже сильно це залежить, передовсім, від батьків, наставників, педагогів... Денис Метелін народився в Криму, згодом поїхав на навчання до Львова, тепер живе в Києві. Звісно, він настальгує за своєю батьківщиною, хоча на виставі він не побачив цього. Зате є Львів, є Київ. Від роботи і нашивкувруч залатаної стіни з майже сакральною картиною «Донбас» по обидва боки і фрон-

тально ми бачимо скульптуру Данила Галицького на львівському майдані, монумент робітника поряд зі станцією метро на березі Дніпра, інші місця або жанрові картини. І я думаю, як люди не помічали раніше при-

митиву та заідеологізованості довколишнього простору — в атих пам'ятниках, архітектурних спорудах тощо. Художник подає все це в крикливі, зрозумілі, а насправді не так. Тож не випадково ця проблема дитинується мистецтва — душа мистця, художника, як відомо, дуже чулива до таких важливих суспільних процесів.

Художник немовби розмірковує над проблемою. То чи може бути місце для советської спадщини у нашому просторі? Вочевидь, доки ця спадщина, прони-

зна імперська ідеологія, це колоніальне минуле залишається в нашому житті, доти ми будемо духовно залежні, як правило, часто не усвідомлюючи цього. Виставка спонукає до роздумів: як після всього, скоєного агресором у незалежній державі, наш обиватель ще може захищати всю ту імперську спадщину, залишену в нашому просторі?

Коли ж молодь виявляє певний інтерес до того минулого, то це вже змушує замислюватися глибше. На це, звісно, є причини, хоч і не дуже суттєві, є надія, що молодь швидко орієнтується, й усе це стане для неї лише якоюсь незначною атрибуцією.

Денис Метелін немовби закликає нас усе-таки значно спростити свій погляд, своє ставлення до советської спадщини, разом з нами шукаючи місце для неї в нашому просторі.

Роман КРАКАЛІЯ. Фото Світлани ЗАВАЛЬНОЇ

запади, але нещодавно в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського відбулася презентація книжки Марини Гримиць «Умерови. Історія однієї родини на тлі кримськотатарського руху у ХХ — ХХІ ст.», ініційована головою громадської організації «Кримські татари Одещини» Февзі Мамутів.

Те, що зала була заповнена вщерть, зовсім не випадково. Комусь цікаво було почути розповідь про презентовану книгу, що так вдало поєднала документальний виклад із захопливими особистими історіями. Інші прагли зустрітись із натхненником її видання і головним героєм — заступником голови Меджлису кримськотатарського народу Ільмі Умеровим, у житті якого, ніби в краплі води, віддзеркалилася доля всього багатостраждального, але нескореного народу.

Гість щиро й емоційно ділився з присутніми маловідомими фактами про життя кримських татар після депортації 1944 року, яку 12 листопада 2015-го Верховна Рада України визнала геноцидом і проголосила 18 травня Днем пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, про боротьбу кримли за повернення на історичну Батьківщину, яка особисто для нього розпочалася у 1974-у. Тоді в узебському місті Маргілан десятикласник Ільмі з братом Бекіром і товаришем Ельвером Сулеймановим розклеїли листівки, в яких, звертаючись до кримських татар, запитували, чи люблять вони рідну землю: «Якщо так, то чому ви мовчите? Невже і кров ваших дітей і праділді не кличе вас на Батьківщину? Згадайте, як страждалі наші матері в холодних вагонах! Згадайте, скільки ваших братів і батьків загубилися, не відшукавши своїх сімей!». «Не мовчіть!» — закликала школярі співвітчизники. Після появи листівки, а їх на вулицях розклеювали не раз, за казківкою КГБ у школах провели контрольний диктант. Так за почерками учнів виявили авторів прокламації, «порочачих советский строй». Ільмі Умеров згадав, як під час допитів у нього вимагали назвати замовників акції. «Але текст листівки ми склали самі», — відповідав він.

Пан Ільмі також розповів подробиці протестних акцій «Москва-1987», натхненником й організатором яких був його брат Бекір Умеров. 18 травня 1987-го, в день чергової річниці депортації, Бекір, тоді — житель Краснодарського краю росії, оголосив голодування, домагаючись, щоб Михайло Горбачов зустрівся з делегцією із 36 представників кримськотатарського народу. Він голодував 30 діб, що спонукало сотні кримських татар зібратися у Москві на демонстрацію. Вже тоді, незважаючи на позірну неважку цих виступів, було продемонстровано безпрецедентну згуртованість і масовість кримськотатарського руху.

До національних первнів

Уже децю віддалене в часі повідомлення-нагадування з глибин інтернету про те, що у Львові на 99-у році життя відійшов у засвіти Омелян Коваль, один з колишніх очільників ОУН, в'язень нацистського концтабору Аушвіц, багаторічний активний діяч українського національного руху у Бельгії. Сталося це п'ять років тому, 19 січня 2019-го.

Й одразу ж пам'ят'я явила невисоку постать ще не надто поважного віку, за круглолидим обличчям і негустим, акуратно зачесаним назад уже сивим волоссям, незворушним та щирим, а проте уважним поглядом. І був це якраз Омелян Коваль. Сидів у редакційному кабінеті, а навпроти — літератор В.В., така сама гість «Чорноморців», котрий лише кілька років тому, якраз перед проголошенням Незалежності, увільнився з військ стратегічної авіації (зрозуміло, якої країни), тож уже не в строях військовика, але в теплій льотній куртці, а на столі поряд нього виднів характерний мілітарний кашкет.

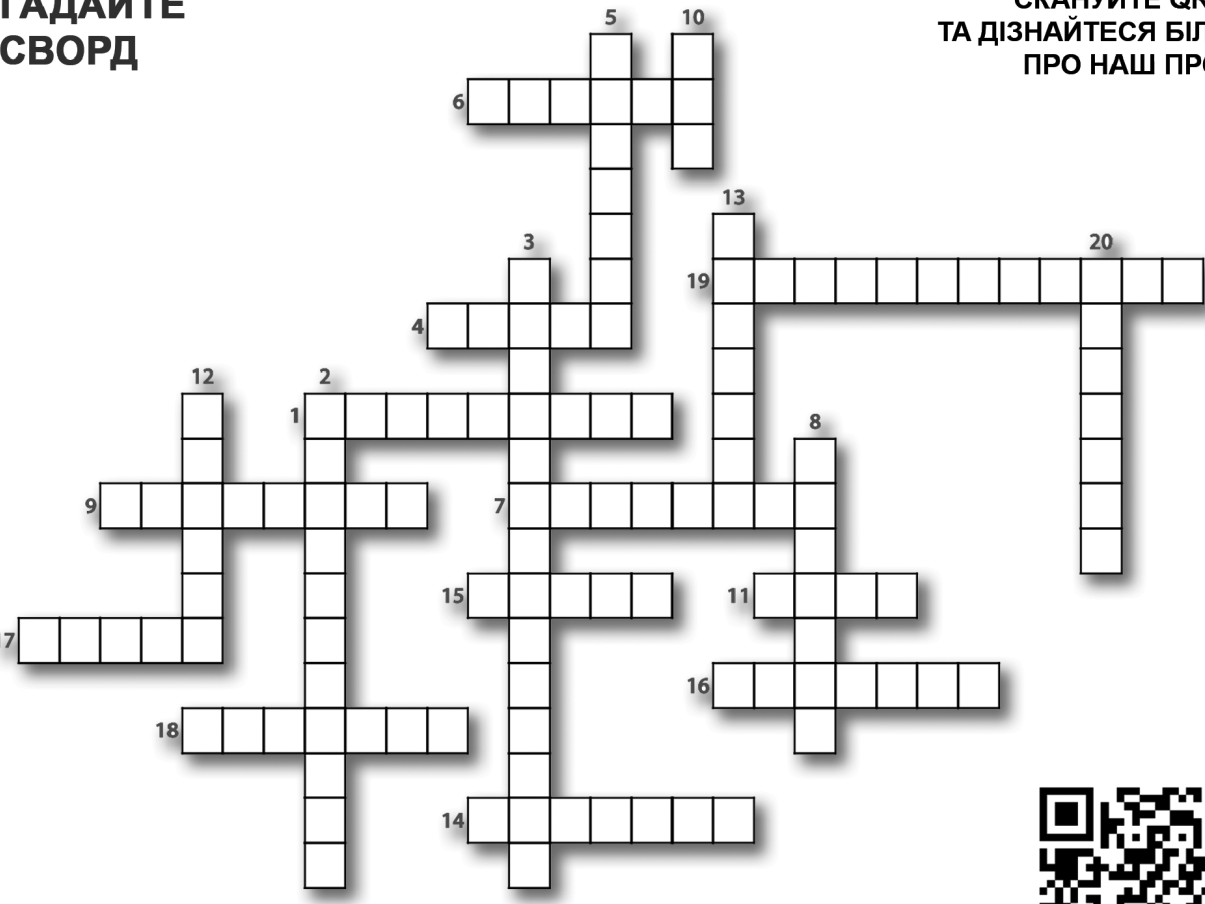
Бельгійський гість, очевидячки, втішений тим, що втрапив до української такої газети, охоче відгукуючись на запитання, вельми цікаво оповідав про українську діаспору в Бельгії, та видно було, що йому нетерпеливись виговоритися на іншу тему.

Розмова поступово стала спільною. Утім, чим далі пан Омелян заглиблювався у неї, тим пильніше приглядався до літератора. Надто коли з'ясувалося, що недавній військовик цілком пристойно знає Брюссель і добре там орієнтується. Ця обставина насторожила гостя, розмовляючи, він скося і досить невдоволено поглядав то на свого в'язів, то на його кашкета, й видно було, що почувується скуто. Мабуть, не треба було довго міркувати над тим, у який спосіб советський військовик міг так добре вивчити столицю НАТО.

Довелось запевнити пана Омеляна, що нема тут ніякої каверзи, та просвітити з приводу того, що майбутнього літератора було мобілізовано вже як дипломованого пілота. І що перед нами — цілком пристойний чоловік, український патріот, який протруху відкотить від усього того, що йому напали в голову в часх перебування в імперському війську. Й що він по тих роках тепер наново пізнає Україну. Властиво, майже так само, як і він, Омелян Коваль, по довгий розлуці з нею.

ФЕЙК ПІД НОСОМ

РОЗГАДАЙТЕ КРОСВОРД

СКАНУЙТЕ QR-КОД ТА ДІЗНАЙТЕСЯ БІЛЬШЕ ПРО НАШ ПРОЄКТ

Проект створено ГО "Криголам" задля підвищення інформаційної безпеки українців і боротьби з неправдивою інформацією, що поширюється в медіа.

ЧЕКАЄМО НА ВАШІ ВІДПОВІДІ ТА ДЗВІНКИ ЗА НОМЕРОМ – 099-256-43-15

ПІДКАЗКИ

1. Фото карти поширюють щонайменше з 2014 року. Її створили для ілюстрації планів російського ексдепутата Володимира Жириновського по розподілу територій України.
2. Росіяни використовують це слово російською для підміни поняття. Українці використовували це як жарг, насміхаючись з реакції росіян на вибухи.
3. Документ видають чоловікам лише з 18 до 60 років. Він зобов'язує їх прибути в зазначений час ТЦК та СП.
4. Влітку 2022 року Міжурядовий комітет з охорони нематеріальної культурної спадщини визнав страву українською та відніс її до списку культурної спадщини ЮНЕСКО, що потребує негайної охорони.
5. Ліки з додаванням цієї рослини будуть доступні виключно за рецептом, а їх виробництво й обіг будуть контролюватися.
6. У Міноборони повідомили, що цей документ діти Рустема Умерова поновили в Америці, проте у документі чітко вказано, що вони є громадянами України.
7. Такі операції неможливо провести у польових умовах, адже потрібно залучити кілька бригад лікарів та забезпечити належне обладнання для зберігання органів.
8. У грудні 2023 року ЄС ухвалив 12-й пакет обмежувальних заходів щодо росії, який містить перелік товарів заборонених для експорту та імпорту.
9. Ці Збройні сили були вимушені протистояти напад, який 7 жовтня 2023 року розпочала палестинська терористична організація. Відео із закликом до військових ЗСУ вступати до лав цієї армії фейкове.
10. У грудні 2023 року Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров вкотре спростував інформацію, що повістки з'являться у цьому застосунку.
11. Після смерті усі картини мистець заховати залишити у місті, де народився та провів більшу частину життя, — Феодосія.
12. Прізвисько цього журналіста співзвучне з ім'ям відомого персонажа, який жив на даху, і дружив з Малюком з повісті шведської письменниці Астрід Ліндгрен.

13. Центр цього міста внесли до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО у січні 2023 року, відтак під охороною опинились, зокрема, Театральна площа та ансамбль Приморського бульвару.
14. Насправді країна поважає територіальну цілісність України та засуджує російську агресію.
15. Після російських фейків військовий з'явився на церемонії передачі броньованого катера флотилії ВМС України на Ківищині. Під час своєї служби мав позивний "Волонтер".
16. Росіяни прицільно обстріляли торговий центр близько 12 дня, коли у ньому перебували мирні мешканці. Внаслідок удару росіян загинуло 23 цивільних.
17. Це вигадка росіян для виправдання застосування хімічної зброї. Неможливо спрогнозувати куди полетять комахи та як будуть відрізняти російських військових від українських.
18. Цей військовий запам'ятався українцям своїм сміхом та любов'ю до тварин, зокрема котів, канарок та жаб.
19. Ще один гучний випадок використання росіянами цієї технології — створення фейкового звернення головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного у листопаді 2023 року, у якому він нібито закликав військових захопити владу.
20. Також були відео, на яких бойовики ХАМАС нібито тримають передану Україною західну зброю. Міжнародні партнери не раз спростовували такі заяви кремля.

Розгадайте кросворд та отримайте подарунок!

Щомісяця ми обираємо одного переможця після отримання відповідей на кросворд та розмови по телефону.

Кожен переможець отримує подарунок — книжку «Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності» відомого дослідника Пітера Померанцева і набір смачних крафтових продуктів від українських виробників.

ПИТАННЯ

1. Сусідка України на Заході, яка за вигадкою росіян, тільки й думає про "окупацію України". Ця країна навіть підготувала карту умовного розподілу України.
2. Квітка білого кольору, яка стала символом масштабних вибухів в російському Білгороді, Курську та в тимчасово окупованому Криму.
3. Документ, який за вигадкою росіян в Україні видають для уточнення облікових даних дітям, літнім людям, вагітним жінкам.
4. Стрива, яку за повідомленнями росіян, у 2021 році Google визнав російською. Речниця МЗС РФ Марія Захарова казала, що в Україні заборонили кулінарні книжки, де страву відносять до історії росіян.
5. За вигадкою росіян, більшість українців нібито купуватимуть цю рослину, яка насправді призначена для рекреаційного використання як наркотик.
6. Документ, який визначає особу та її приналежність до певної держави. За вигадкою республіканців, у дітей Міністра оборони України Рустема Умерова цей документ начебто американський.
7. Операція, під час якої пересаджують органи від живих або померлих донорів. Російські медіа поширюють фейки, нібито такі операції лікарі проводять на передовій у польових госпіталах, вилучаючи органи у військових без їхньої згоди.
8. Низка обмежувальних заходів, які ухвалюють щодо держави, яка порушила міжнародні норми. Російські пропагандисти стверджують, нібито такі дії ніяк не впливають на економіку РФ та шкодять лише тим, хто вдався до цих методів.
9. Назва Збройних сил близькосхідної країни, куди нібито закликали вступати українських військових.
10. Мобільний застосунок та сайт, розроблений Міністерством цифрової трансформації України, у якому нібито мали надіслати повістки військовозобов'язаним.
11. Художник вірменського походження, народжений у Криму, автор картин "Пожежа Москви", "Під час жив", якого радянська пропаганда називала "російським митцем".
12. Прізвисько американського ведучого, який працював на каналі "Fox News", а пізніше запустив власне шоу у соціальній мережі X (раніше - Твіттер). Він поширював фейки, нібито ЗСУ підірвали Каховську ГЕС.
13. Історичний центр якого українського міста у липні 2023 року обстріляли росіяни, вигадавши фейк, нібито руйнування спричинені українською зенітною ракетною.
14. Народ, який за вигадками росіян, керує Україною та особисто Володимиром Зеленським.
15. Прізвисько відомого українського військового, який за розповідями росіян, нібито спочатку загинув під Павлоградом, потім виявився не загиним, а пораним під Бахмутом.
16. Український торговий центр, куди прицільно влучили росіяни та заявили, що приміщення нібито використовували як підприємство для ремонту військової техніки.
17. Комахи, які переносили особливо небезпечні віруси і які, за вигадкою постраждали в Радзеві ООН Небензя, ЗСУ поширювали над позиціями росіян.
18. Очіпний українського військового відомства, який за вигадкою росіян у червні 2023 року через поранення нібито впау у кому, а згодом помер. Пізніше він жартома повідомляв, що пережив свою смерть "нормально".
19. Технологія, яка дозволяє замінити одну людину на зображенні або відео на іншу, повторюючи її жести, міміку та голос. За допомогою цієї технології росіяни створили відео, в якому президент Зеленський нібито оголошує про капітуляцію України у війні з росією.
20. Процес незаконного перевезення товарів. За повідомленнями росіян, Україна нібито системно робить це із західною зброєю.

Чекатимемо на ваші відповіді та дзвінки за номером – 099 - 256-43-15.

Дослідження

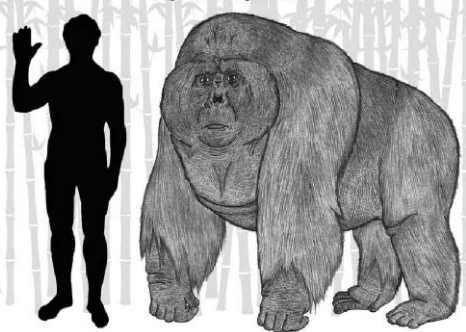
Відголосок минулого — урок на теперішнє

Можливо, вчені нарешті розгадали таємницю того, чому найбільша мавпа, яка будь-коли ходила на Землі, вимерла, отримавши нові докази того, як вона намагалася адаптуватися до зміни клімату.

У новому дослідженні, опублікованому в журналі Nature, науковці пишуть, що найбільший з відомих приматів Gigantopithecus blacki, ймовірно, вимер між 295000 і 215000 років тому, оскільки не зміг адаптувати свій раціон або поведінку до змін навколишнього середовища, які почалися приблизно 700000 років тому й поставили під загрозу ареал його мешкання — густі ліси на території сучасного Китаю.

G.blacki вперше з'явився близько 2 мільйонів років тому. Ідентифікував його у 1935-у німецький палеонтолог Густав фон Кенігсвальд, який натрапив на корінні зуби, що належать цьому виду. Відтоді дослідники знайшли тисячі зубів і кілька часткових целюльозних кісток гігантської мавпи, але жодного повного скелета наразі не виявлено.

Gigantopithecus blacki

туту палеонтології хребетних та палеоантропології Китайської академії наук.

Щоб знайти докази загибелі гігантської мавпи та встановити детальний графік її вимирання, у новому дослідженні вчені проаналізували скам'янілі залишки зубів, записи пилку та геологічні дати. Використовуючи шість різних методів датування для вивчення скам'янілостей і відкладень із 22 печерних місць на півдні Китаю, вони змогли датувати скам'янілі останки й відтворити повну хронологію вимирання гігантської мавпи.

Зокрема з'ясували, що 2,3 мільйонів років тому, під час пізнього середнього плейстоцену (від 2,6 мільйона до 117000 років тому), гігантська мавпа насолоджувалася дієтою, багатою фруктами, й жила в густому лісі. Однак десь 600000 — 700000 років тому це середовище проживання почало змінюватися й поступово перетворилося на відкриті луки. Аналіз пилку й скам'янілостей показав, що в цей період клімат і рослини стали більш сезонними, а доступність води менш постійною, оскільки в регіоні почалися посушливі періоди. За цей час G.blacki збільшився у розмірах, що вимагало більше їжі. Але його улюблені фрукти стали сезонно недоступними і він змушений був обмежуватися лісовою підстилкою, ймовірно, їв кору. До того ж гігантська мавпа, порівняно з іншими приматами,

мала менший географічний ареал пошуку їжі.

Учені припускають, що ця зміна середовища проживання та нездатність адаптуватися остаточно приречли цей вид. Згідно з попередніми дослідженнями, гігантські людиноподібні мавпи вимерли близько 200000 років тому, але нові дані засвідчили, що на той час цей вид уже зник: 300000 років тому його чисельність різко впала, а між 295000 та 215000 роками тому він вимер.

«У нас є набагато точніша хронологія їхнього життя і того, коли вони вимерли, — сказала Кіра Веставей, співавторка дослідження, геохронологія з Університету Маккуорі в Австралії. — Схоже, G.blacki вибрав еволюційний шлях, який не міг повернути назад».

А це підкреслила, що розуміння загибелі G.blacki є дуже важливим, адже існують паралелі з нинішніми екологічними умовами на Землі: встановлення іх причин допомагає нам зрозуміти, чому одні види вразливіші, а інші — стійкіші. Це має величезні наслідки для зусиль зі збереження наших живих приматів, таких як сучасні орангутанги та гірські горили».

Чорноморські НОВИНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія ОД №1950-821ПР
від 28 січня 2019 року.
Засновник: Редакція громадсько-політичної газети «Чорноморські новини».
Передплатний індекс — 61119.

65008, м. Одеса-8,
пл. Бориса Дерев'янка, 1.
Прймальня — 050 55-44-206;
вайбер — 068 127-17-55.
e-mail: chornomorski_novyny@ukr.net
Читайте нас в Інтернеті: www.chornomorka.com

Думки і висловлювання авторів публікацій у «Чорноморських новинах» можуть не збігатися з точкою зору редакції.
Матеріали з позначкою «та під рубрикою «Трибуна» публікуються на комерційних засадах.
Відповідальність за достовірність реклами несе рекламодавець.

Редактор
Іван МЕЛЬНИК.
Газета набрана і зверстана у комп'ютерному центрі редакції, видрукувана у КП «Видавництво «Чорномор'я» (м. Одеса, пл. Бориса Дерев'янка, 1).
Зам. №46.
Тираж у січні — 18950.

Повідомлення

ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Приватне підприємство «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» (ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані»), код ЄДРПОУ 37421243.

Місце знаходження юридичної особи: 65086, Одеська область, Одеський район, м. Одеса, вул. Палія Семена, 127, кв. 186, телефон (0482)-307-305, електронна пошта: diplomat5@ie.net.ua.

Фактичне місце розташування майданчиків:

- 1) 65042, Одеська область, Одеський район, м. Одеса, Балтська дорога, 55.
- Метою надання інформації є одержання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для існуючого об'єкта.
- Основна діяльність ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» — сфера обслуговування населення, що здійснює роздрібну торгівлю продовольчими та непродовольчими товарами.
- При проведенні інвентаризації джерел викидів на майданчику підприємства були визначені такі джерела забруднення:
 - 1) 65042, Одеська область, Одеський район, м. Одеса, Балтська дорога, 55: піч «Ulox mini Mars» — 1 од., розстїйна шафа «Gustom Heat» — 1 од., гриль «Reednee» — 1 од., стіл підігріву сосисок «Reednee» — 1 од., дизельний генератор «Federal» FMJ-R110 — 1 од.
- Викиди забруднюючих речовин на майданчику: оксиди азоту — 0,008 т/рік, оксид вуглецю — 0,0004 т/рік, сірки діоксид — 0,002 т/рік, метан — 0,00003 т/рік, азоту(1) оксид N₂O — 0,00002 т/рік, вуглецю діоксид — 0,78 т/рік, спирт етиловий — 0,006 т/рік, акролеїн — 0,3x10⁻⁸ т/рік, ацетальдегід — 0,0001 т/рік, кислота оцтова — 0,006 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок — 0,0052 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 10) — 0,002 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (PM 2.5) — 0,0004 т/рік. Загальний обсяг викидів складає 0,0247 т/рік (без врахування вуглецю діоксиду).
- Майданчик ПП «Хьюман ресорсис аутсорсинг кампані» відноситься до третьої групи об'єктів за ступенем впливу на атмосферне повітря, тому впровадження найкращих існуючих технологій не передбачається.
- Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел, масова концентрація яких обмежується згідно з наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 309 від 27.06.2006 року «Про затвердження нормативів граничних допустимих викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел», встановлюються нормативи граничних допустимих викидів. Для речовин, на які не встановлюються нормативи граничних допустимих викидів, встановлюються розрахункові величини масової витрати.
- Зауваження та пропозиції щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин атмосферне повітря стаціонарними джерелами необхідно надіслати до Одеської облдержадміністрації, за адресою: м. Одеса, пр. Шевченка, 4, тел./факс (0482) 34-29-71, тел. 718-92-47 або на електронну пошту: genotdel@od.gov.ua; до Департаменту екології та природних ресурсів Одеської ОДА за адресою: 65107, м. Одеса, вул. Канатна, 83, телефон контактної особи (048)728-35-05, або на електронну пошту: ecolog@odessa.gov.ua.
- Строк подання зауважень та пропозицій — протягом 30 календарних днів з дня опублікування в ЗМІ.

Оголошення
Посвідчення учасника бойових дій, серія УБД №477831, видане Управлінням персоналу штабу Командування ВМС ЗС України 30 грудня 2021 р. на ім'я Авраменко Марина Юріївна, вважати недійсним у зв'язку з утратою оригіналу.
Посвідчення багатодітної родини, видане 08.12.2017 року (строк дії до 22.06.2025 р.) на ім'я Лі Куанг Там і Нгуєн Тхі Хуєн, вважати недійсним у зв'язку з утратою оригіналу.
Оригінал договору купівлі-продажу квартири, посвідчений 3 липня 2017 року державною нотаріальною конторою №4, реєстраційний номер 5-1221 (власник — Тітомир Олег Анатолійович), вважати недійсним у зв'язку з утратою.
Вважати недійсним втрачений атестат, СМ 010380, виданий ліцеєм «Приморський» м. Одеси 20.06.1999 р. на ім'я Чернявська Єлизавета Михайлівна.
Посвідчення багатодітної сім'ї, серія С №003278, видане 13 травня 2013 р. УП та СП ОМУ Управління соціального захисту населення в Київському районі м. Одеси на ім'я Марунько Олена Миколаївна, вважати недійсним у зв'язку з утратою оригіналу.
Посвідчення учасника бойових дій, МВ №12302, видане Головним управлінням Національної гвардії України 02.06.2015 р. на ім'я Хланюк Андрій Миколайович, вважати недійсним у зв'язку з утратою оригіналу.
Вважати недійсним втрачений диплом бакалавра №16991684 від 27 червня 2001 р. та додаток до нього, видані Одеською національною юридичною академією на ім'я Заворотний Тарас Семенович (напряму підготовки «Правознавство», кваліфікація бакалавр юрст).
Вважати недійсним втрачений диплом спеціаліста СК №21094386 та додаток до нього №091241, видані 22 червня 2002 р. Одеською національною юридичною академією на ім'я Заворотний Тарас Семенович (спеціальність «Правознавство», кваліфікація юрст).
У зв'язку з утратою оригіналу вважати недійсним договір дарування, реєстровий номер №518, посвідчений 4 вересня 2008 року приватним нотаріусом Овідіопольського нотаріального округу Одеської області Мазаратій І.В.
Вважати недійсним втрачений дублікат посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС в 1987 р. (категорія 2), серія А №224840 С, виданий 21.11.2018 р. Одеською облдержадміністрацією на ім'я Селезенко Анастолій Володимирович.
Вважати недійсним втрачені оригінали: свідоцтва про право власності на житло — квартиру №19 по вул. Рішельєвській, 63, м. Одеса, реєстраційний номер 8-19706 від 29 листопада 2006 р., розпорядження органу приватизації №200260 від 29 листопада 2006 р., виданих Управлінням житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу Одеської міської ради Павлик Ганні Михайлівні, Павлик Володимир Олексійовичу в рівних частках.
Посвідчення учасника бойових дій, серія МВ №065058, видане Головним управлінням Національної гвардії України 29.05.2019 р. на ім'я Островий Вадим Володимирович, вважати недійсним у зв'язку з утратою оригіналу.
Вважати недійсним втрачене посвідчення багатодітної сім'ї, ВН №037491, видане управлінням соціального захисту населення Приморського району м. Одеси 11 квітня 2013 р. (строк дії — до 23 .10.2021) на ім'я Тонконог Тетяни Михайлівни.
Вважати недійсним втрачене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, ДБ №605818, видане 11 березня 2020 р. (строк дії — до 03.12.2023 р.) відділом освіти, молоді та спорту Любашівської райдержадміністрації на ім'я Дажук Мирослава Богданівна.
У зв'язку з утратою оригіналу вважати недійсними свідоцтво про здобуття базової загальної середньої освіти ПП №005917 та додаток до нього, видані 08.06.1994 р. середньою школою №83 м. Одеси на ім'я Мельниченко Вячеслав Ігорович.
У зв'язку з утратою оригіналу вважати недійсними: атестат з відзнакою про повну загальну середню освіту СК №37360291, додаток до атестата 12 АС №061708 (реєстраційний номер 11), видані 27 червня 2009 р. Миколаївською загальноосвітньою школою І-ІІІ ступенів Білгород-Дністровського району Одеської області на ім'я Стойкова Марія Миколаївна.
У зв'язку з утратою оригіналу вважати недійсними: свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти (СК №53755491), додаток до свідоцтва (АЦ № 606998), видані 15 червня 2023 року Одеським ліцеєм №23 Одеської міськради на ім'я Начинова Ніка Валеріївна.
У зв'язку з утратою оригіналу вважати недійсними атестат про освіту (СК №21566663) та додаток до нього, видані 18 червня 2003 року загальноосвітньою школою №3 м. Іллічівськ Одеської області на ім'я Часник Оксана Миколаївна.

Продам

3/4 частини ділянки за адресою: м. Одеса, вул. Малиновського, 141, на якій розташовані два окремих будинки загальною площею 112 кв. м. Ціна — договірна. Тел. 0677385691.